

A KÖNYVTÁRI DIGITALIZÁLÁS JELENE ÉS JÖVŐJE

BESZÁMOLÓK A K2 TOVÁBBKÉPZÉSI SOROZAT ELSŐ ALKALMÁRÓL

A Könyvtári Intézet szervezésében 2017. szeptember 26-án rendezték meg „A könyvtári digitalizálás jelene és jövője” címmel a K2 továbbképzési sorozat első eseményét az Országos Széchényi Könyvtárban, amelyen én is részt vettem.

Szalóki Gabriella, az EMMI Közgűjteményi Főosztály Könyvtári és Levéltári Osztály könyvtári referense köszöntötte a rendezvényre érkező közel 150 könyvtárost. Nyitó előadásában kiemelte, hogy a Digitális Nemzet Fejlesztési Program megvalósításának elősegítése érdekében készítik el a *Közgűjteményi Digitalizálási Stratégiát (KDS)* tartalmazó dokumentumot.

A stratégia szorosan kapcsolódik a Digitális Jólét Program végrehajtásához és a Digitális Oktatási Stratégia célrendszeréhez, valamint az Európai Digitális Menetrendben meghatározott elvárásokhoz.

Fokozatosan az eddig már létrejött dokumentumokhoz kell igazítani a készülő stratégiát, hogy egymással összehangolt tervezetként jöjjön létre az egységes könyvtári stratégia, amelyek segítségével kidolgozhatók az egyes intézményi digitalizálási stratégiák.

A közgűjteményi szféra – mint a tudásalapú társadalom egyik legfontosabb hiteles tartalomszolgáltatója – a digitális tartalmak hozzáférhetővé tétele révén hozzájárul a kulturális alapellátás kiteljesítéséhez. A stratégia az állományvédelmi szempontú

digitalizálás helyett a szolgáltatást hangsúlyozza. Ennek érdekében célul szeretné kitűzni, hogy 2020-ig történjen meg a dokumentumok 50 %-ának digitalizálása és kereshetővé tétele a Nemzeti Adattár Projekt online keresőfelületén keresztül.

A hatékony munka elősegítésére létrehozták a Közgűjteményi Digitalizálási Kollégiumot, amely ágazatok feletti meghatározó szereppel rendelkezik majd. Megalkottak egy szakértői csoportot, amelynek a közös irányelvek kidolgozása lesz a feladata.

A stratégia kijelöli majd azokat az ágazati aggregátorokat, amelyek célja az intézményi koncepciók elkészítése, a digitalizálás megvalósítása, az archiválás, a fenntartás és a szolgáltatás lesz.

A megvalósítás finanszírozása elsősorban pályázati formában történik majd. A könyvtári digitalizálás a nemzeti könyvtár Országos Könyvtári Rendszer projektje támogatásával valósulhat meg.

Tóth Máté, a Könyvtári Intézet Kutatási és Szervezetfejlesztési Osztály vezetője a 2017 nyarán készült országos felmérésről beszélt, amely a nagyobb könyvtárak digitalizálási gyakorlatára fókuszált. A kutatás arra kereste a választ, hogy Magyarországon hány helyen, milyen formában, milyen céllal és milyen eszközparkkal digitalizáltak eddig.

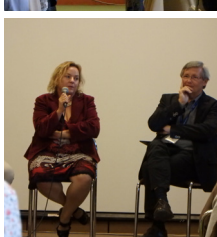
Kérdésként tették fel az intézmé-

nyeknek, hogy van-e digitalizálással kapcsolatos kidolgozott intézményi stratégiájuk? Ha van, mekkora az eddig elvégzett és az előttünk álló munka? A kutatásban megvizsgálták, hogy a könyvtárak milyen formátumban tárolják a digitalizált tartalmakat, és azokhoz hogyan férhetnek hozzá az intézményükbe beiratkozott olvasók. (A kutatás eredményeiről Tózsér Benjámin beszámolójában olvashatnak.)

A következő előadásban az Országos Könyvtári Rendszer (OKR) projekt szakmai vezetője, *Káldos János* felvázolta az OSZK digitalizálási helyzetét, céljait, és a KDS stratégia mentén kialakított vízióját, amelyek – a tervek szerint – 2017 és 2025 között megvalósulhatnak. Az előadó ismertette az előttük álló feladatok ütemezését is.

A tervezési folyamatok lezárulása után az eszközbeszerzések és az OSZK Digitalizáló Központ létrehozása 2017 hátralevő részében valósulhat meg. Erről az OKR projekt keretében megvalósuló Központról számolt be Györffy Szabolcs, az OSZK Digitalizáló Osztályának vezetője. Ismertette a digitalizáló és állományt védő eszközparkot, továbbá a Digitalizálást Szolgáló Keretrendszer, amely a digitalizálás folyamatirányítását teszi lehetővé.

Az utolsó előadó *Szeberényi Gábor*, a PTE Egyetemi Könyvtár és Tudásközpont Digitális Tartalomszolgáltatási Osztályának vezetője volt, aki bevezetésül ismertette az egyetemi könyvtár eddigi digitalizálási gyakorlatait a kezdetektől napjainkig. Majd bemutatta a pécsi egyetemi könyvtár Digitális Tartalomszolgáltatási Stratégiájának (2015-2020) főbb para-

métereit, és az azokkal kapcsolatos problémákat. A közönség részletesen megismerhette a könyvtár digitális tartalmakat szolgáltató felületeit is.

Az előadásokat követő szakmai fórumon a felmerülő gondolatokat, kérdéseket a résztvevők megvitaták. A legtöbben a KDS stratégiában rejlő veszélyekre hívták fel a figyelmet. Félelmek fogalmazódtak meg a könyvtártípusok különbözőségével és az egyablakos feltöltő felület, illetve a közös felhő alapú szolgáltatásokkal kapcsolatosan is. Egyesek bizalmatlanságukat fejezték ki a központilag irányított partneri együttműködésekkel és az érdekek egyeztetésére vonatkozóan is. Reméljük, a megvalósuló eredmények eloszlatják majd a szakmai napon felmerült kételyeket.

Moldován István hozzászólásában a metaadat-aggregátori szerepéről beszélt. Megállapította, hogy fokozatosan eltűnnek az elmúlt évek digitális tartalmi az internetről, ezek megmentése és megőrzése kulcsfontosságú.

Szeberényi Gábor fontosnak tartotta, hogy a felsőoktatási könyvtáraknak elsősorban a kurrens dokumentumokat kell szolgáltatniuk.

Márföldi István (Móricz Zsigmond Megyei és Városi Könyvtár) szerint az archívumok népszerűsítése legalább olyan fontos, mint a létrehozásuk.

A beszámoló *Bognár Noémi Erika*, *Horváth Adrienn* írása alapján készült, amely az OSZK Könyvtári Intézet honlapján olvasható (<https://goo.gl/qR4dDZ>).

Tegzes Béla
Sapientia Szerzetesi Hittudományi
Főiskola Könyvtára